

TELEKI LÁSZLÓ TÉR - „FIDO” TÉR REHABILITÁCIÓJA

A városrész akcióterületi megújításának célja, hogy a negyed újra Józsefváros élhető részévé váljon, amely képes befogadni és hosszú távon megtartani, otthont teremteni a különböző kultúrájú és társadalmi háttérrel rendelkező közösségek, generációk számára a belváros közelében. A helyi értékek hangsúlyozásával a városrész a kerület önálló, egyedi arculatú, de a környező területekhez szervesen kapcsolódó, társadalmi, gazdasági és környezeti szempontból fenntartható városrészé válik.

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatása, a gazdasági aktivitás fokozása, a helyi gazdaság erősítése, a lakókörnyezet minőségének átalakítása, a különböző kultúrájú társadalmi csoportok közötti integráció erősítése, a terület szegregáltságának oldása a legfontosabb céljai a fejlesztésnek.

A Fiumei út és a Népszínház utca villamos- és buszvonalaival bekapcsolják a terület Budapest tömegközlekedési vérkeringésébe, jók a terület gépjárművel történő megközelítési lehetőségei is. Keleti oldalról a Fiumei úti Nemzeti Sírkert szomszédos a területtel. A temetőbe érkező látogatók egy része ugyanezen a Fido tér érintésével jut el a sírkertbe, a tér minősége, színvonala e forgalom szempontjából sem érdektelen. Déli irányból intenzíven beépített lakóövezettel határos a tér. Elhelyezkedésének, a tudatos térrendezésnek és a korszerű felújításnak köszönhetően a környező lakosság alapvető szabadidős igényeit is kielégíti.

A Fiumei út és a Dobozi utca között elhelyezkedő tér megújítása lényegében egy átfogó sportolási, szabadidős tevékenységeket előtérbe helyező szociális program. A tervezett funkciók az itt élő gyerekek szociális helyzetére érzékenyen reagálnak, egyszerű eszközökkel adnak lehetőséget a fiataloknak sportolásra, a szabadidő hasznos eltöltésére.

Alapvető cél egy olyan „élő”, a lakosság által használt városi tér kialakítása volt, ahol előremutató közösségi élet folyhat.

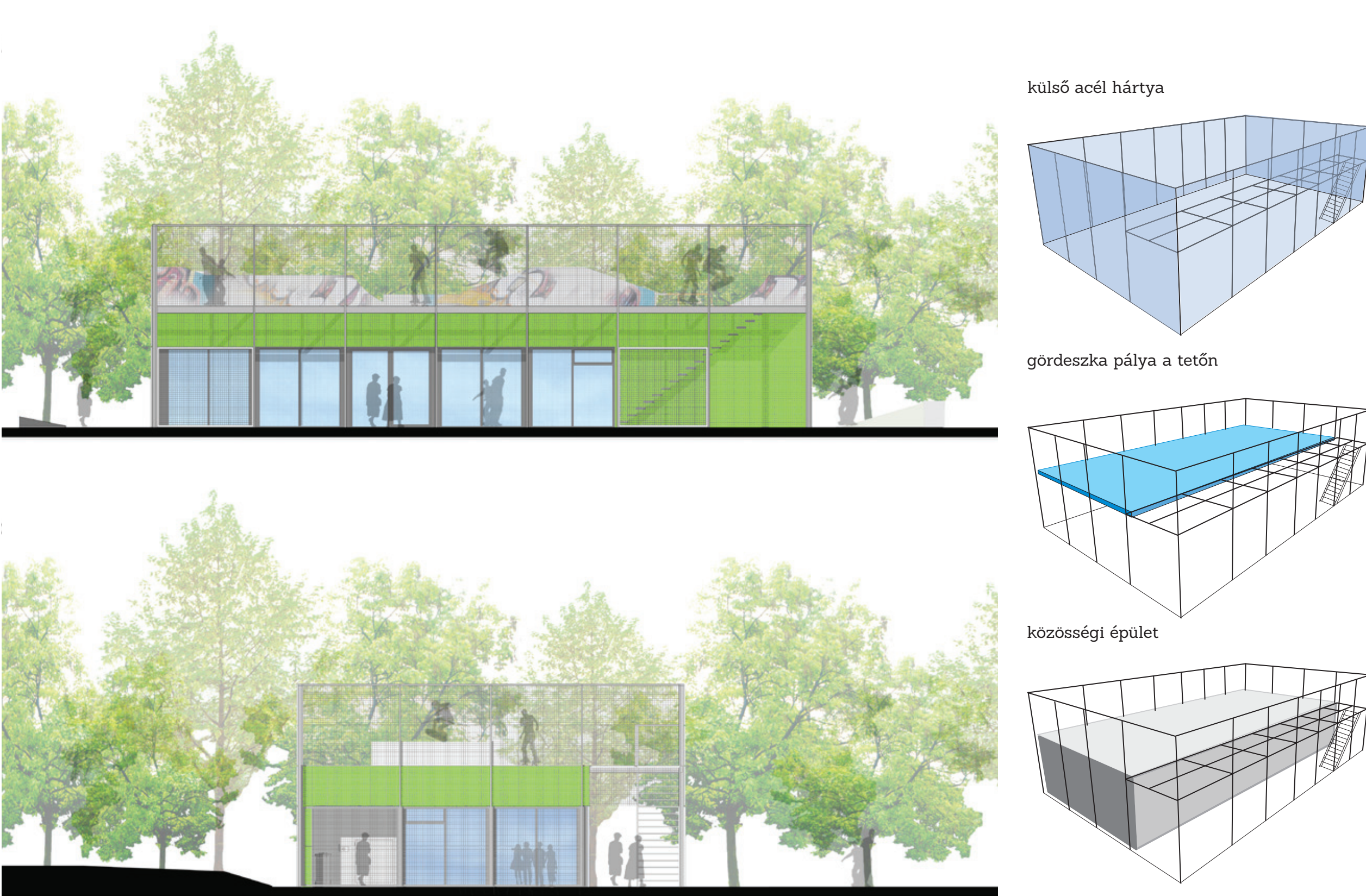
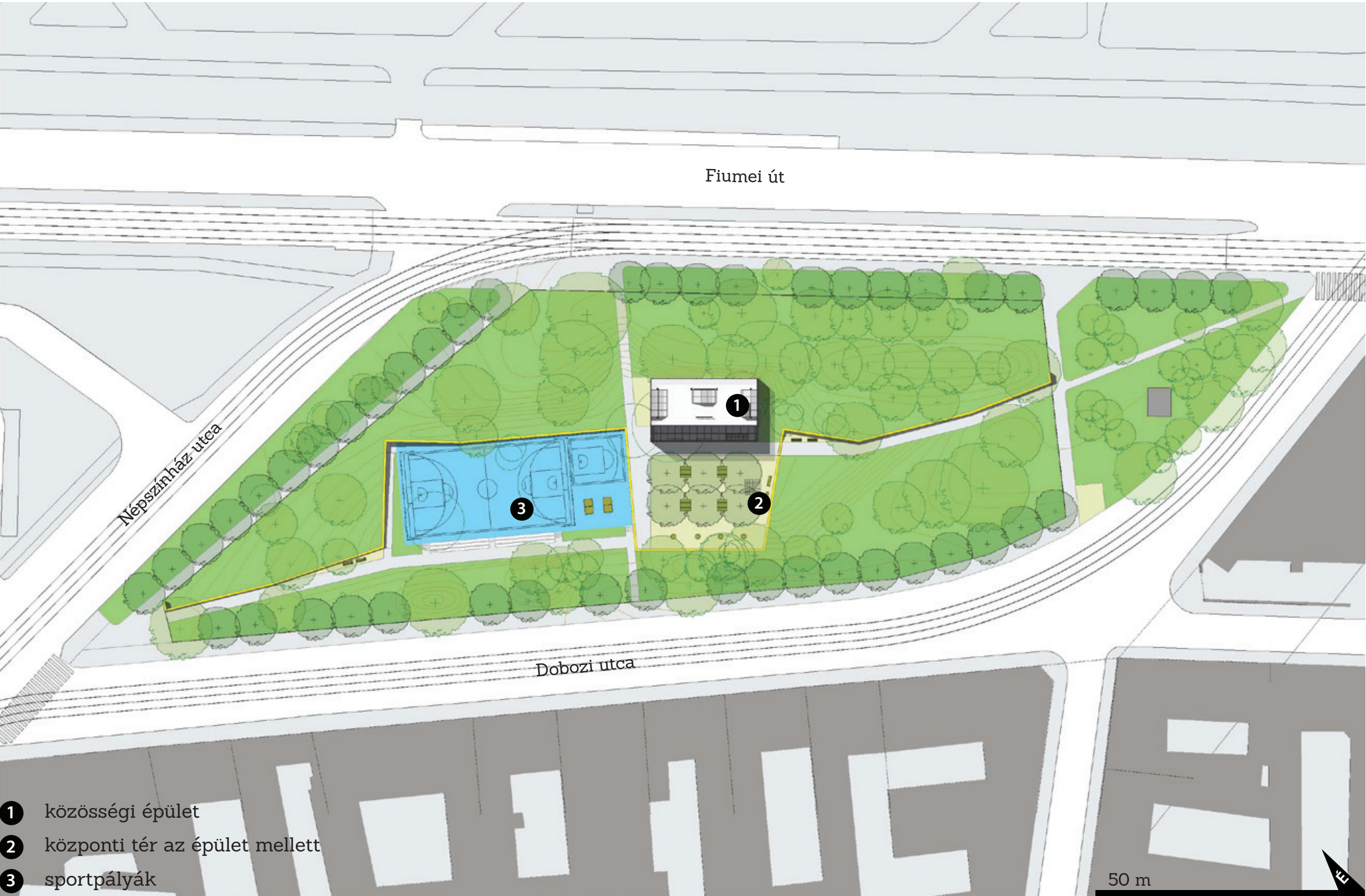
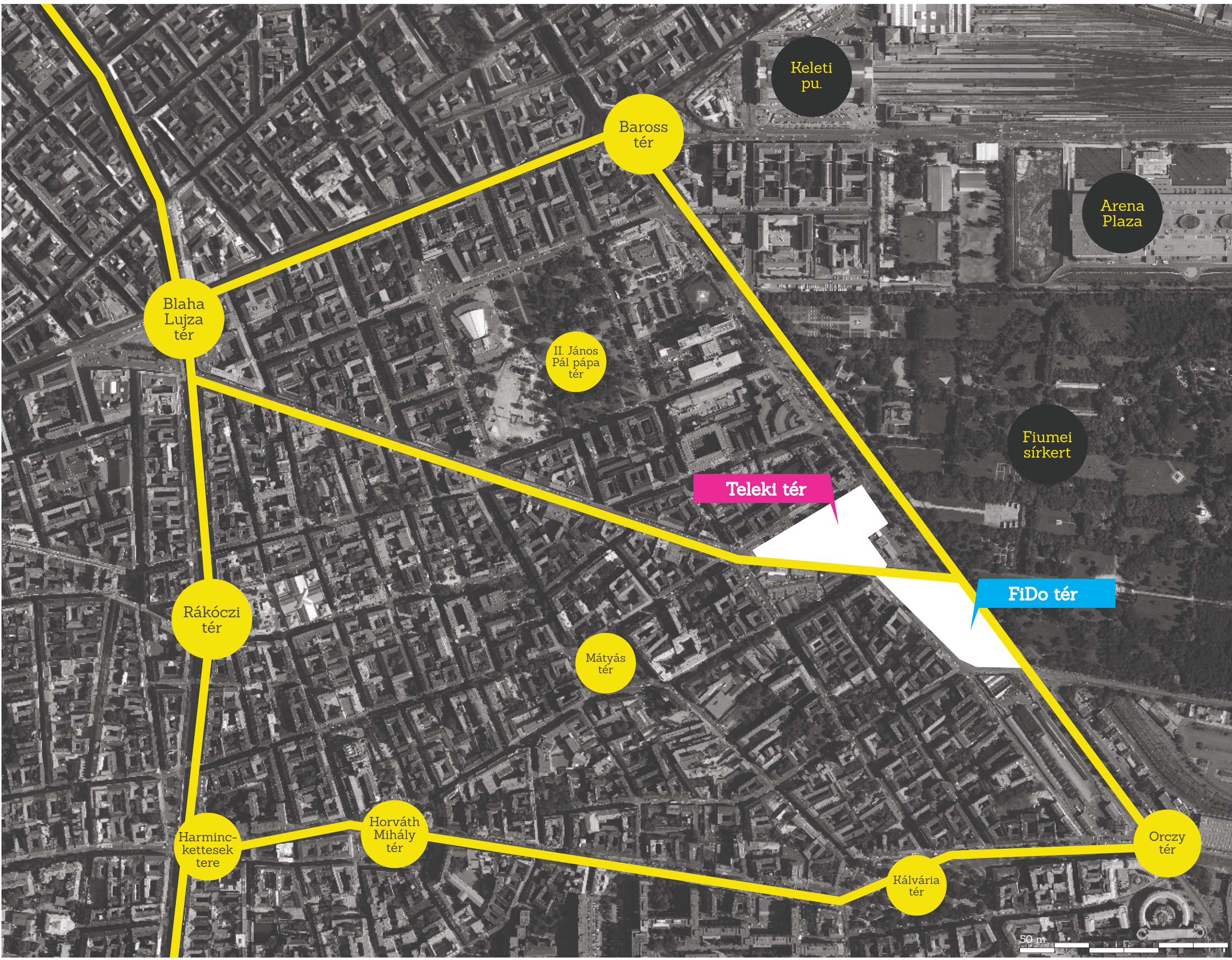
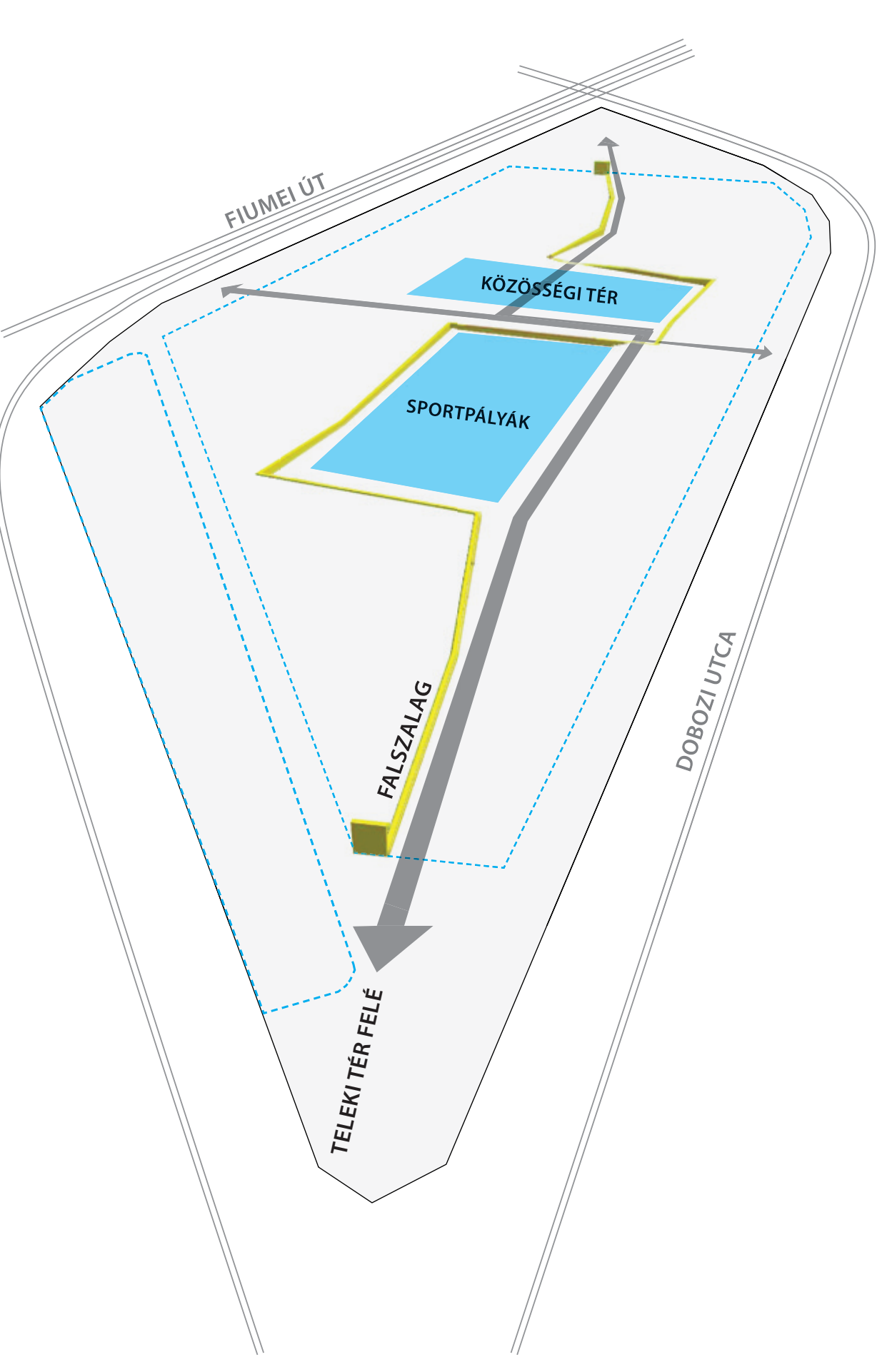
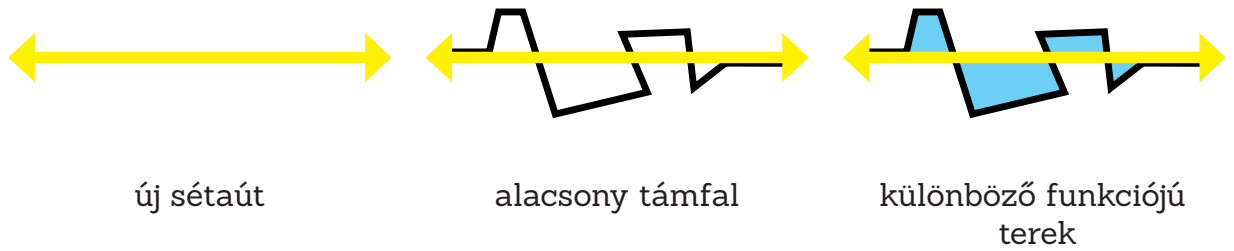
A parkon a domborzat mozgalmasságát is segítő „falszalag” fut végig, mely körbekeríti a különböző funkciójú tereket: az intenzívebb használatú focipályát, vagy a nyugodtabb központi teret, ahol a szabadidő csoportos foglalkozások, beszélgetések kapnak helyet. Ezek a terepalakítás által a környező zajos utcáktól szintben kissé elválnak.

A terület közepén lévő, szociális munkások által működtetett közösségi épület szakmai programja vonzza a környékbeli fiatalokat, és a csoportos foglalkozásokon kívül játék-kecsőzésre is lehetőséget nyújt.

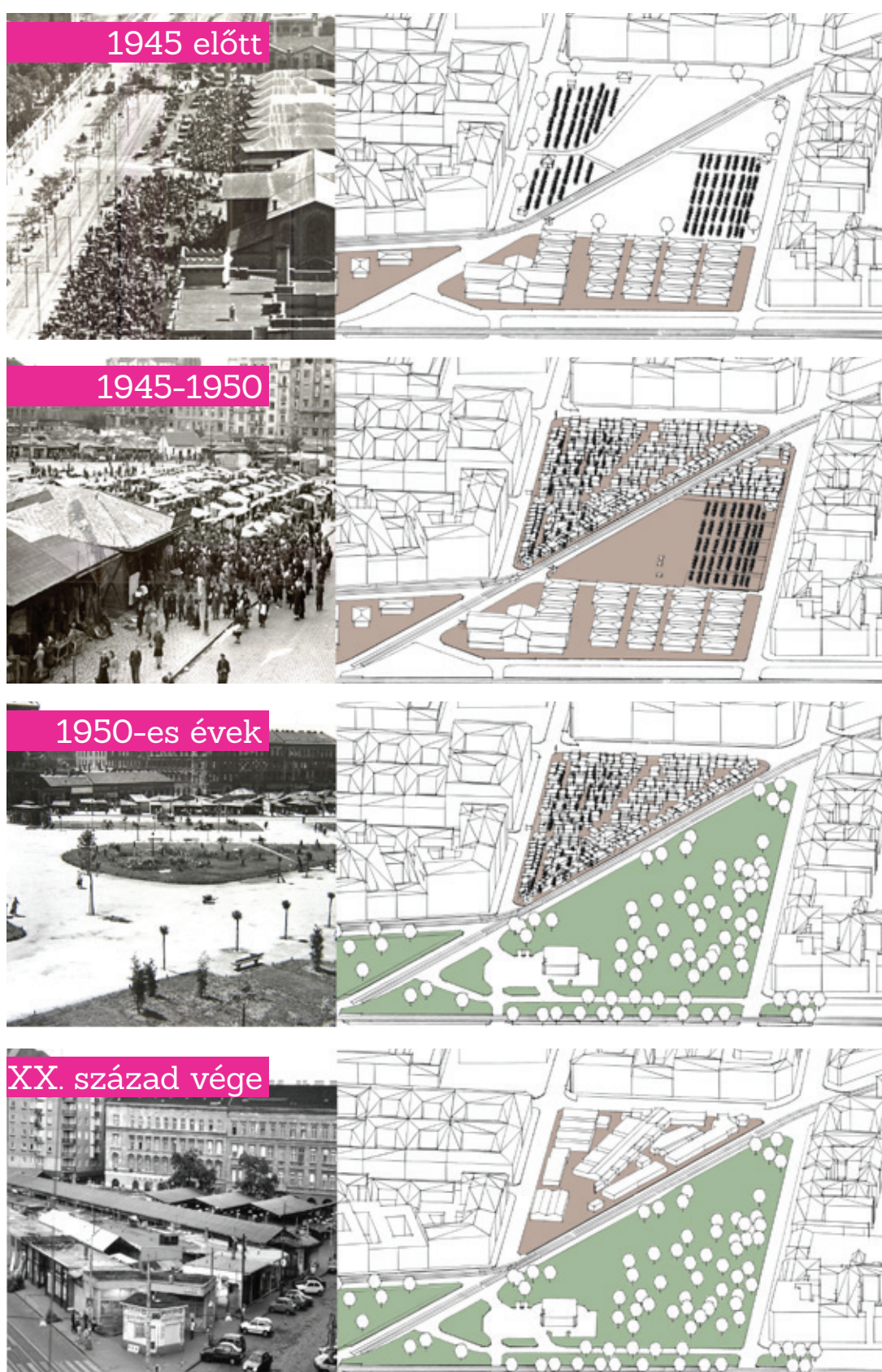
Az épület nagy transzparens feülettel nyílik a tér felé, lapos tetejének kialakítása górcsákzásra alkalmas.

A szakmai alapokon nyugvó szociális program és a vele szorosan összefüggő térszervezés közösségkövető célja a használat által igazolódni látszik.

A Fido tér megújítása a KMOP-511/B-12-k-2012-0001 azonosító számú projekt keretében valósult meg.

TELEKI LÁSZLÓ TÉR – „FIDO” TÉR REHABILITÁCIÓJA

Pályázó:
BUDAPEST FŐVÁROS
VIII. KERÜLET JÓZSEFVÁROSI
ÖNKORMÁNYZAT

Tervező:
ROELEVELD-SIKKES ARCHITECTS
HUNGARY KFT.
ÚJIRÁNY TAJÉPÍTÉSZ KFT.

Kivitelező:
ZÖFE
ZÖLDTERÜLET-FENNTARTÓ ÉS
FEJLESZTŐ KFT.

FOTÓK: BUJNOVSZKY TAMÁS /
VERMES TIBOR / NYÁRTI GYULA / ÚJIRÁNY

A teret már az 1805-os városrendezési tervben beépítetlen vásártérként jelölték. A környező utcákkal, többek között a későbbiekben meghatározó Sertéskereskedő/Marhahajtó utcával (ma Népszínház utca) és a szomszédos területtel, a Parasztvásár térről (Bauernmarkt Platz, ma II. János Pál pápa tér) együtt képeztek vásártérrel. Eleinte Lóvásár (Ross Markt), majd Marhavasár térként volt ismert (Vieh Markt). 1871-73 között hivatalos neve Zsibvásár tér volt. A teret a korabeli térképek 1873-ban már Teleki térré vezették, később már folytatódott a temetőig, ezzel átlosan két háromszögletű területé szelve a teret, mely meghatározó volt a tér sajátos formájának kialakulásában.

A Teleki tér mindig is egy határmezsgye volt, ahol a vidék és a főváros találkozott, elsősorban kereskedelmi célból. Már az első világháború előtt, de főként a két világháború között, a Teleki tér volt a gyülekezőhelye az Alföldről a fővárosba utazó alkalmi munkásoknak. Az első világháború hatalmas szegénységet hagyott maga után, a tömeges munkanélküliség áldozatai a Teleki tér állandó látogatóivá váltak. 1897-ben jött létre a Teleki téren a Használtcikk Piac (azaz a Tangó), mely meghatározó volt Budapest kereskedelmi életében. Ekkorra a vásártér és a piactér környékén zömében orosz, lengyel, illetve haszid hagyományokat őrző szegény sorsú zsidó népesség telepedett le, akik számára a Teleki tér és környékén zajló kereskedelmi élet jelentette a megélhetést. Hamarosan a közép-józsefvárosi zsidóság egyik fő kereskedelmi és kulturális területévé vált a tér és környéke, számos kisebb zsinagoga és imaház is épült rövid időn belül (melyből egy lakászsínagoga a mai napig működik a téren).

A háború után a Teleki még „virágzott” a maga sajátos formájában, különleges atmoszférájával. A világháború azonban lezülést eredményezett, a Teleki tér hírhedt volt alvilági életéről. Egyre tarthatatlanabbá vált az állapot. A piac nagy kiterjedése, ami közlekedési szempontból sem volt ideális, a romos állapotú házak, a rettenetes egészségügyi körülmények mind indokolták, hogy felszámolják. Ekkorra már nem számított kultúrterületnek, hanem egyre inkább a centrum szerves részévé vált, ami a döntéshozókat még inkább motiválta, hogy a zsidóvásárnak új helyet találjanak. A használtcikk-piacot 1950-ben áttelepítették az Ecséri úti Mária-Valéria telepre, majd 1964-ben tovább költöztették a Nagykörösi útra. A piactérnek csak kis részét tartották meg, lényegében már csak a tér délnyugati háromszögében működött tovább az élelmiszer-piac, és a Teleki nagy részét parkosították. A tér keleti oldalán egykoron volt zsidóvásár bódék és a csarnok elűnt, a terület beépítetlenül maradt, a teret a Flumei út felé teljesen felnyitották. A Teleki téri parkba beszélgetni jöttek az emberek, vagy a gyerekeket hozták játszani, míg a Mátyas térre a fiatalok futballozni, az idősebbek kártyázni jártak, a Köztársaság tér (a „Köztér”, régen Tisza Kálmán tér, ma II. János Pál pápa tér) pedig a környék legjelentősebb sétateré volt.

A piac állapota a kor elvárásainak, a törvényi előírásoknak és szabványoknak nem felelt meg, ezért a 2007-ben elkészített koncepciótervek alapján a bódékat 2011-ben lebontották, ezzel kezdetét vette a rehabilitáció. A tér északi oldalán létrehozott, játszótérrel ellátott, igényesen kialakított és fenntartott díszpark az 1980-as évekhez szintén teljesen lepusztult, és az ezredforduló utáni időszakban az elhagyatottság és az egyre növekvő bűnözés miatt megújítása elengedhetetlené vált. A Teleki téri közösségi park rehabilitációja a RMOP-511/B-12-k-2012-0001 azonosító számú projekt keretében valósult meg, tervezése 2013-ban a helyi lakók bevonásával történt. 2014. szeptember 10-én adták át a nagyközönségnek.

Milyen legyen a Teleki tér?

Jöjjen el Ön is, és mondja el véleményét!
Vegyen részt a Teleki tér alakításában!

Teleki tér közösségi tervezés	
1. HET. MÁJUS 13.	TELEKI TÉR KÖZÖSSÉGI TERVEZÉSE TERVEZÉSI CSOPORTOK KIALAKÍTÁSA, TÖRTÉNETI PROGRAM, KÖVETKEZŐ
2. HET. JÚNIUS 1.	PRINKE A HELYSZÍNEN, TÁRSASÁGTEREK INTERAKTÍV HELYSZÍN-ALKALMAZÁS
3. HET. JÚNIUS 15.	FORUM: A TELEKI TÉR TÖRTÉNETE ÉS TANULSÁGAI A TELEKI TÉR TÖRTÉNETI PROGRAMJÁNAK
4. HET. JÚNIUS 29.	FORUM: KÖZÖSSÉGI TERVEZÉS, KONCEPCIÓALKOTÁS TERVEZÉSI CSOPORTOK KIALAKÍTÁSA, TÖRTÉNETI PROGRAM, KÖVETKEZŐ
5. HET. JÚLIUS 13.	FORUM: PROGRAMALKOTÁS ÉS TERVEZÉS PROGRAMALKOTÁS TERVEZÉSI CSOPORTOK KIALAKÍTÁSA, TÖRTÉNETI PROGRAM, KÖVETKEZŐ
6. HET. JÚLIUS 27.	TERVEZÉSI CSOPORTOK KIALAKÍTÁSA, TÖRTÉNETI PROGRAM, KÖVETKEZŐ
7. HET. AUGUSZTUS 10.	FORUM: HELYSZÍN-TERVEZÉS TERVEZÉSI CSOPORTOK KIALAKÍTÁSA, TÖRTÉNETI PROGRAM, KÖVETKEZŐ
8. HET. AUGUSZTUS 24.	PRINKE A HELYSZÍNEN INTERAKTÍV HELYSZÍN-ALKALMAZÁS, TÖRTÉNETI PROGRAM, KÖVETKEZŐ
9. HET. Szeptember 7.	FORUM: HÖLVÉNYALKALMAZÁS ÉS BERENDEZÉSI TÁRGYAK HELYSZÍN-ALKALMAZÁS, TÖRTÉNETI PROGRAM, KÖVETKEZŐ
10. HET. Szeptember 21.	FORUM: A TÉR VÉGELEZÉSE A TELEKI TÉR VÉGELEZÉSE, TÖRTÉNETI PROGRAM, KÖVETKEZŐ
11. HET. Szeptember 28.	FORUM: A VÉGÜZÉS, KÖZÖSSÉGI KIALAKÍTOTT KÖVETKEZŐ TERVEZÉSI CSOPORTOK KIALAKÍTÁSA, TÖRTÉNETI PROGRAM, KÖVETKEZŐ

